

Siloe

ROČNÍK XXI.
NOVEMBER 2022

ČASOPIS EVANJELICKÉHO A. V. CIRKEVNÉHO ZBORU LEVICE

Mt 5,41

A ak ťa niekto núti na
míľu, chod' s ním dve.

Doba, v ktorej žijeme je zameraná na výkony. Pokiaľ si úspešný, robíš veľa akcií, postupne kariérne rastieš, potom je to s tebou v tom najlepšom poriadku, lebo spoločnosť má z teba osoh. Zjednodušene povedané: „Čím viac výkonov, tým viac úspechu.“ Niekedy sa mi zdá, že toto myslenie preniklo aj do cirkvi. Čím viac akcií, tým viacej požehnanie. Pravda je však taká, že takto to nefunguje.

My musíme viac preniknúť do osobných vzťahov s ľuďmi. Pretože Pán Ježiš sa nebude pýtať, koľko príspevkov si daroval na cirkev či na charitatívne zbierky, aj keď je to samozrejme veľmi potrebné. Ale Pán Ježiš sa bude pýtať: „S koľkými ľuďmi si sa stretol a duchovne im pomohol? Koľkých si vypočul? Koľkým si podal pohár vody? S koľkými si kráčal určitý čas, aby si im niečo zo svojho času odovzdal?“

Tá prvá míľa je míľa našich povinností, ktoré sme povinní urobiť. Druhá, tretia, štvrtá a ďalšie míle sú navyše, ktoré urobiť chceme.

Prednedávnom nám po pol roku odišla jedna ukrajinská rodina, pretože sa jej členovia vracali domov do svojej krajiny. Lúčenie bolo veľmi ťažké. Prežili sme s nimi pol roka svojho života. Stali sa ako keby našou súčasťou. De-

lili sme sa s nimi o strechu nad hlavou a mnohí ste im prinášali materiálnu či finančnú pomoc.“

Pamätám si, že keď v apríli prišli, boli uplakaní a strachovali sa. Ale keď som u nich po týždňoch počul detský smiech a radosť, uvedomil som si, že nie je nič krajšie na svete. Zvlášť som si oblúbil trinástročnú Lízu, s ktorou sme prežili veľa pekných chvíľ. Keď bolo treba strihať ruže, strhali sme spolu ruže. Keď bolo treba pomôcť manuálne, robili sme to spolu. Celkom pekne sa naučila po slovensky a medzi nami prišla k viere Pána Boha. Prešla letnými biblickými tábormi, chodievala pravidelne na akcie v našom cirkevnom zbore, určené pre mladých. Doslovne duševne a duchovne rozkvitla. V nedeľu vždy sedávala hore na chóre. Prirástla k srdcu mnohým našim mladým, ktorí si ju tiež veľmi oblúbili. Keď sa po pol roku vracali domov, ne-

dalo sa ubrániť slzám dojatia. Nevie, či sa niekedy ešte stretneme, ale zostáva v našich spomienkach a modlitbách.

Kráčajme s ľuďmi míle nášho života, aby v našich srdciach mohli spoznať lásku, ktorú nám do nich vkladá Pán Ježiš Kristus.

Modlitba:

Pane Ježišu, ďakujeme Ti za všetkých ľudí, ktorých si nám vložil do života. V prvom rade Ti ďakujeme za našich rodičov, životných partnerov, deti a ďalších členov domácnosti. Ďakujeme Ti aj za duchovnú rodinu nášho cirkevného zboru, ktorej sme sa stali súčasťou. Ďakujeme Ti za každého človeka, ktorého nám pošleš do cesty, aby sa na nejaký čas stal súčasťou nášho života. Daj, aby sme im dokázali odovzdať kus zo svojej lásky, ktorou nás Ty miluješ.

AMEN

Dejiny kresťanstva

(11. časť)

Reformácia vo Švajčiarsku

Lutherov skutok nebol ojedinelý. Reformácia mala svoje osobnosti na viacerých miestach. Vo Švajčiarsku to bol predovšetkým Ulrich Zwingli (1484–1531), vzdelaný v Berne, Bazileji a vo Viedni, kňaz, ktorý v pútnickom mestečku Einsiedeln poznal poverčivosť ľudu a bludy v cirkvi. Aj on rozhodne vystúpil proti predávaniu odpustkov. Ako farár v Zúrichu získal dišputami miesto pre reformáciu. Zrušili omšu aj oltáre, obrazy, kríže a organy. Kláštory premenili na nemocnice a chudobince. Mníšske rády boli rozpustené. Mestská rada nariadila kázať čisté slovo Božie a Večeru Pánovu prisluhovať pod obojím spôsobom. Zwingli svoje reformačné názory uverejnil vo svojom hlavnom spise: *O pravom a falšnom náboženstve* (1525)

Po stretnutí s M. Lutherom v Marburgu sa zhodli vo všetkom okrem rozdielneho chápania Večere Pánovej. Reformácia sa z Zúrichu ľahko šírila aj vo Švajčiarsku, ale južné katolícke kantóny sa proti nej postavili so zbraňou a začali vojnu. Zwingli ako vojenský farár v bitke pri Kappel padol v roku 1531 so slovami: „Toto nie je najväčšie nešťastie, telo môžu zabiť, ale ducha nie!“ Jeho mŕtvolu rozštvrtili a spálili. Zwingliho spolupracovníkom bol Ján Oekolampadius.

Najvýznamnejším Zwingliho pokračovateľom bol Ján Kalvín. Narodil sa vo Francúzsku v Nyon 10. júna 1509. Jeho otec bol biskupským tajomníkom a dal mu dobrú výchovu. Štrnásťročný študoval v Paríži slobodné umenia a právo. Už ako študent sa zasadzoval za reformáciu a preto musel z Paríža odísť. V Bazileji napísal svoj hlavný spis: *Vyučovanie kresťan-*

skému náboženstvu (1536). Prešiel do Ženevy, kde už reformačne pôsobil Viliam Farel. Spoločne v reformačnom duchu uvádzali do života prísnu kázeň, proti čomu bola panteistická sekta libertínov. Pre svoju prísnosť musel Kalvín zo Ženevy odísť a usadil sa v Štrasburgu ako duchovný správca vyhnaných hugenotov. Po štyroch rokoch ho povolali naspäť do Ženevy, kde potom pôsobil vyše 20 rokov až do svojej smrti (+1564) S reformačnými zásadami zaviedol prísnu disciplínu. V cirkvi uplatnil presbyteriálne zriadenie. Zo šiestich kňazov a dvanástich svetských mužov zostavil konzistorium (cirkevnú radu), ktorá dozerala na morálny život aj prísnou trestala. Prílišná prísnosť ako pozostatok stredoveku ohrozovala slobodu presvedčenia. V roku 1553 bol upálený španielsky lekár Michal Servet, ktorý popieral učenie o sv. Trojici.

Ján Kalvín bol telesne slabý, ale mal pevnú vôľu a hlboké náboženské presvedčenie. K reformácii prešiel s humanistickou vzdelanosťou. Bol mysliteľom aj organizátorom. Luthera si vážil, ale osobne sa s ním nestretol, len s Melanchtonom, ktorého ovplyvnil. Osobitne zdôrazňoval učenie o predestinácii (predurčení). Pokračovateľom Kalvínovej reformácie v Ženeve bol Teodor Beza (+1605). Učenie helvétskeho vyznania je zhrnuté v Heidelbergskom katechizme (1563) a v 2. helvétskom vyznaní (1556).

Vývin reformácie v Nemecku

Luteráni odopreli ísť na Tridentský koncil, ktorý sa podarilo dohodnúť cisárovi s pápežom. Preto, keď sa cisárovi Karolovi V. pošťastilo ukončiť zahraničné vojny, v roku Lutherovej smrti začal

vojnu proti evanjelikom, nazvanú Šmalkaldská vojna (1546–1547). Keď cisárske vojsko dobylo Wittenberg, radili cisárovi, aby dal spáliť Lutherove kosti, ale cisár rytiersky vyhlásil, že s mŕtvym nebojuje. Lutoval však, že Luthe-
ra nedal upáliť na sneme vo Wormsi. Cisár bol rozhodnutý násilím zlomiť moc evanjelikov. Po porážke Šmalkaldského spolku na sneme v Augsburgu v roku 1548 dal vypracovať dočasný zákon, zvaný Augsburský interim, ktorý povoľoval evanjelikom kalich a manželstvo kňazov, ale podriaďoval ich katolíckym biskupom. Keďže sa evanjelici nepodriadili, cisár poslal proti Magdeburgu muža Mórica Saského, aby ich pokoril, ale ten sa s evanjelikmi spojil a vypovedal vojnu cisárovi. Evanjelici získali pokoj a náboženským mierom v Augsburgu v roku 1555 slobodu podľa zásady *cuius regio, eius religio*. Ak teda bol zemepán iného vierovyznania, mohli sa jeho poddaní vystahovať. Pre budúcnosť nemohol byť žiaden ríšsky stav vojnou nútený k zmene viery. Uznesením tohto mieru bola zachovaná konfesiónalna celistvosť nemeckých teritórií. Cisár Karol V. sa cítil pokorený a znechutený. Zriekol sa trónu a utiahol sa do kláštora, kde v roku 1558 zomrel. Reformácia sa šírila ďalej za jeho nástupcov Ferdinanda I. a Maximiliána II. Šírili sa aj zápasy o čisté učenie. Filip Melanchton v novom vydaní Augsburského vyznania v roku 1540 vychádzal v ústrety katolíkom aj kalvínom. Jeho prívržencov volali filipisti. Prísnejší smer predstavoval Am-
sdorf, Flacius a Wilgand. Útočiskom všetkých horlivých luteránov bolo mesto Magdeburg. Keď Wittenberská univerzita získala filipistickú povest, v roku 1558 založili novú univerzitu v Jene,

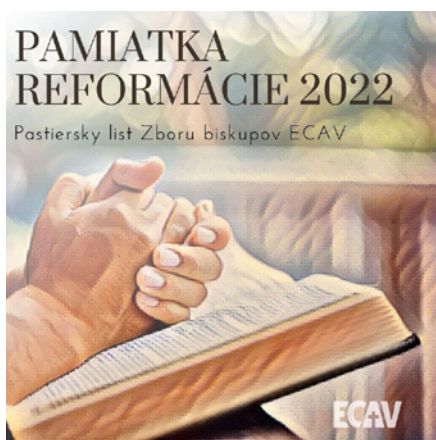
ktorá sa stala baštou prísneho luteránstva. Vieroučné spory medzi luteránmi vyvrcholili v hádkach s kryptokalvíni o telesnej všadeprítomnosti Kristovej. Koniec im urobilo vydanie Formuly svornosti v roku 1577. V roku 1580 vyšla Kniha svornosti, ktorá obsahu-

je Augsburské vyznanie, Obranu Augsburského vyznania, Malý katechizmus Martina Luthera, Veľký katechizmus Martina Luthera, Šmalkaldské články a Formulu svornosti. Tieto symbolické knihy udržiavali pravoverného ducha evanjelických kazateľov.

Z vedľajších prúdov sú známi radikáli: novokrstenci, mysticko-špekulatívne skupiny, blúznivci-švenkfeldiáni, ktorí sa vystahovali do Pensylvánie.

(pokračovanie na budúce)
Veselý Daniel: *Dejiny kresťanstva*,
Liptovský Mikuláš: *Tranoscius*,
1994, str. 33–35)

Pastiersky list Zboru biskupov ECAV na Slovensku PAMIATKA REFORMÁCIE 2022

Drahí bratia a sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi, drahá Evanjelická cirkev!

Prijmite od nás srdečné pozdravy pri tohtoročnej Pamiatke reformácie, pri jej malom jubileu – 505. výročí Lutherovho pamätného vystúpenia. Stojíme s vďačnosťou a v bázni pred Bohom nad tajomstvom cesty nášho spoločenstva dejinami. Pozývame vás, aby sme sa nechali poučiť a povzbudiť svojou vlastnou minulosťou. Pripomeňme si dianie v reformačnom wittenberskom prostredí pred päťsto rokmi, v roku 1522. Všimnime si tri dôležité udalosti. Veľmi aktuálne nás oslovujú pre náš dnešok!

Prvou je návrat Martina Luthera do Wittenbergu po desiatich mesiacoch jeho exilu na hrade Wartburg, v marci 1522. V jeho životopisoch nájdeme zmienku, že po návrate „bojoval proti obrazoborectvu“. Čo to znamená? V rodiacom sa evanjelickom prostredí prevládla emócia radikálne svetú vykričať „kým už viac nie sme“, nad pokojným vyzna-

ním „kým v Kristovi sme“. Prejavila sa ničením všetkého, čo sa spájalo s praxou rímskokatolíckej cirkvi. Luther sa proti tomu postavil.

Ani dnes nás neposunie ďalej radikálne a povrchné opakovanie toho, „kým nie sme“. Nepomôže nám kritika iných. Hlavne ak nás tí iní neraz predbiehajú v úprimnosti svojho života, viery, služby a svedectva. Luther by nás zastavil a viedol k pozitívnemu vyznávaniu a dokazovaniu toho, „kým v Kristovi sme“.

Tým sa dostávame k druhej udalosti roku 1522. Luther celý tento rok investoval do poctivého evanjelického kázania o základných princípoch viery a života, fungovania zboru a cirkvi, hodnote slova a sviatostí. Vedel, že obnovený, evanjelický kresťanský život sa nerodí sám od seba. Tvorí ho Duch Svätý. Používa si na to vieroučne zdravé, na Písme založené kázanie a vyučovanie. A tak po piatich rokoch búrlivých vonkajších udalostí sa na jar 1522 začalo sústredené budovanie evanjelickej cirkvi – a to poctivým, systematickým Lutherovým kázaním a vyučovaním.

Nech je toto impulzom pre všetkých ordinovaných, ktorí stoja v službe slova a sviatostí, i pre všetkých neordinovaných, ktorí pomáhajú vo vedení a vyučovaní: nasledujme poctivo biblicky kázučeho Luthera, ktorý vedel, aký obrovský je dosah kázaného slova. Zdokonaľujme sa v duchovnom umení kázania a vyučovania.

A to tretie. V septembri 1522 vy-

šla tlačou a hneď bola vypredaná Nová zmluva, ktorú Luther preložil do nemčiny počas exilu na Wartburgu. Tento historický čin predznamenal neraz dobrodružnú cestu Písma v nám zrozumiteľných prekladoch aj do evanjelických domácností v Uhorsku. Vznikala evanjelická tradícia písmactva, úcty k Božiemu slovu.

Evanjelikovi teda jeho vlastná tradícia vkladá do rúk Božie slovo, aby ho používal, poznal, žil z neho a s ním. Ono sa má nie iba proklamatívne, ale skutočne stať „prameňom viery a pravidlom života“. Sústreďme svoj čas na to, aby sa čítanie Písma, zvlášť Novej zmluvy, spojené s modlitbou, stalo súčasťou nášho života a osobnej zbožnosti. Toto je evanjelické!

Prosíme, prijmite tieto tri praktické odkazy z minulosti do našej prítomnosti: svoje evanjelictvo žime a deklarujeme vždy pozitívne – sústreďme sa na poctivo kázané a poctivo prijímané Božie slovo – venujme čas a budujme svoju osobnú zbožnosť cez čítanie Písma, spojenú s modlitbou.

Požehnanú Pamiatku reformácie 2022 a staré dobré uistenie, že „slovo Božie je živé a mocné“ (Žid 4, 12), každému osobne i celej našej milovanej komunite, Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, želajú v Pánovi bratia

Ivan Elko, generálny biskup
Ján Hroboň, biskup ZD ECAV
Peter Mihoč, biskup VD ECAV
Zdroj: www.ecav.sk

Kto spieva, dvakrát sa modlí

(sv. Augustín)

Spev piesní patrí do našich životov neoddeliteľne. Spievame piesne nielen v chráme Božom, ale aj mimo neho. Spievame možno aj vtedy, keď nie sme najlepší speváci, pretože naša bytosť niečo v živote prežíva a spevom chce niečo dôležité vyjadriť. No pieseň sa stáva skutočnou piesňou a aj modlitbou jedine vtedy, ak je do nej položené naše srdce s celým naším bytím. Je uvedomením si, že každé jedno slovo, ktoré spievame, je realitou nášho bytia pozemského, ale raz aj toho večného.

S týmito myšlienkami som sa stotožnila v nedeľu dňa 23. 10. 2022, keď počas služieb Božích okrem spevu pána farára Martina Rieckeho zazneli aj krás-

ne čisté detské hlasy speváckeho zboru pri ZUŠ v Liberci, ktoré napriek tomu, že zbor nesie meno polohy mesta na severe Čiech – Severáček, nezneli vôbec chladno, ale naopak veľmi vrúcne, teplo, radostne a povznášajúco.

Svetoznámy detský spevácky zbor Severáček (tieskali mu nadšení diváci na troch kontinentoch) bol v tomto roku hosťom Medzinárodného festivalu zborového spevu v Leviciach, ktorý sa konal po covidovej pauze tretí raz a o vznik a ďalšie ročníky tohto mimoriadneho umeleckého projektu sa zaslúžili primátor mesta Ján Krtík ako prezident festivalu a zástupca primátora Peter Benček ako manažér festivalu. Patrí im za to uzna-

nie i vďaka nás všetkých. Detský spevácky zbor Severáček svojimi vystúpeniami ponúkol nezabudnuteľné zážitky. Vystupoval v synagóge, v CK Junior, v priestore OC Dituria a na nádvorí Levického hradu. Mala som možnosť vidieť tieto úžasné talentované deti s vynikajúcou zbornajsterkou a umeleckou vedúcou Silviou Pálkovou na galakonzerte v Juniore, kde dramaturgia ich koncertu pozostávala viac z upravených národných piesní, čomu zodpovedalo aj oblečenie v krojoch, no účinkovanie na službách Božích v levickom evanjelickom chráme úplne odhalilo nielen vysokú umeleckú kvalitu,

ale aj vnútornú zainteresovanosť tohto speváckeho telesa, ktorého výkony mi, priznám sa, vháňali slzy do očí.

Po žalmoch spievaných v rámci obradu na chóre sa dievčatá a chlapci so svojou dirigentkou premiestnili pred oltár, kde najskôr zaspievali niekoľko sakrálnych renesančných piesní. Potom nás pani dirigentka Silvia Pálková prekvapila svojím nádherným sopránom v skladbe Césara Francika Panis angelicus a vzápätí za ňou opäť deti piesňou Eugena Suchoňa na text Pavla Bellu-Horala Aká si mi krásna, zaspievanou perfektnou slovenčinou. Severáčiku sa za nádherný a povznášajúci program poďakoval za nás všetkých brat Martin Drdoš a pred posledným prídavkom, ktorým bola česká národná pieseň Teče voda, teče..., vedúca súboru pani Silvia Pálková vyjadrila vďaka za vrelé prijatie nielen v Leviciach, ale aj na pôde

evanjelickej a. v. cirkvi v našom meste, a vyslovila presvedčenie, že to nebolo naposledy. A tak v kostole zaznela čeština taká blízka a samozrejme pre evanjelikov...

Pri otváraní brán dôvery v Boha nič nemôže nahradiť krásu ľudských hlasov spojených v piesni. Táto krása môže byť pre nás zábleskom „nebeskej radosti na zemi.“ A vnútorný život v nás začína prekviatať.

Veď v luteránskej cirkvi bol chorál najdôležitejšou súčasťou hudobných bohoslužieb. Luther sám zložil mnoho chorálových melódií. Sú to niečo ako hymny. Veľký Johann Sebastian Bach založil veľkú časť svojej organovej hudby na choráli. Zbor často spieval kantáty. Slová neboli z liturgie, ale vymysleli ich básnici alebo boli prevzaté z Biblie. Bach napísal pre kostol približne 200 kantát. Medzi ďalších skladateľov, ktorí prispeli k protestantskej cirkevnej hudbe

v Európe, patria Heinrich Schütz, Jan Pieterszoon Sweelinck, Dietrich Buxtehude, Johann Pachelbel a Felix Mendelssohn-Bartholdy.

A piesne mnohých z nich má vo svojom repertoári aj detský spevácky zbor Severáček, ktorý po tieto dni žne už zaiste úspechy na turné v Kórei.

*Vďaka, Pane,
že si nám dal hudbu a spev:
pred Tvojou tvárou
vnímame jeho nádhernú harmóniu.
Keď pre Teba spievam,
počujem Ťa v tom speve.*

Aleluja!

*Vďaka, Pane,
za piesne.*

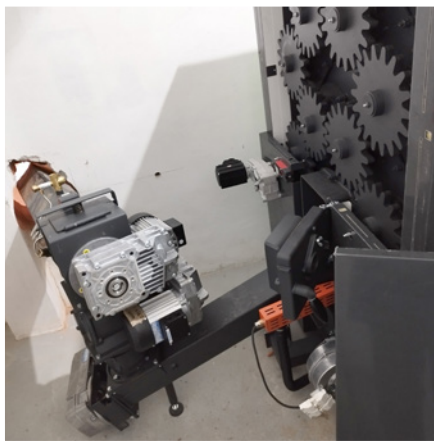
*Je to Tvoj dar, že si v speve hudbou.
Keď spievam pre Teba,
Ty si prítomný v mojej schopnosti
spievať.*

Aleluja!

Amen

Lubica Opaterná

Prišla pec na drevoštiepku

Stretnutie mládeže

Terézia Vansová: SIROTA PODHRADSKÝCH

Odplata

Sotva bolo po večeri, pri ktorej pani Vilinská zaplietla Lukáča do rozhovoru aj s Hermínkou, bolo počuť otvárať a zatvárať bránu a hlasy viacerých ľudí ozývali sa chodbou.

Imrich a Lukáč pozreli zvedavo na seba. Doktor chcel vstať.

— Hádám niekto mňa hľadá? – S tými slovami položil servítku na stôl, nalial si ešte vína do pohárika a pil ho s pôžitkom človeka, ktorý sa veľmi nenáhli.

Imrich vstal a povediac doktorovi: – Ostaňte len, pozriem, čo sa tam robí, – vyšiel. Na chodbe znovu bolo počuť vravu a najmä hlboký hlas jedného mužského, ktorý sa zdal niečo rozprávať. Po chvíli vrátil sa Imrich a volal doktora. Dámy sa neodvážili vyjsť, hoci zvedavá Hermínka nebola by za svet dala vedieť, čo sa tam robí.

Na chodbe stáli chlapi, zväčša nižšej remeselníckej vrstvy, a žandár. Medzi sebou podopierali, držiac niečo podobné ľudskej postave, hmotu zabalenú, zakrvavenú, z ktorej len franforce hábov svedčili, že bola odiata. Bol to Lepáry, švager pána domu, Imrichov hosť.

— Čo sa stalo? – opýtal sa doktor a chytiac Lepáryho za rameno, striasol ním rázne a nijako nie nežne...

— Oh, oh! – stonal Lepáry.

Chlapi znovu rozprávali doktorovi, ako našli tohto pána v istej ulici, blízko krčmy, ktorá mala zlú povesť. Ležal tam v blate, nabitý... I nevedeli, čo s ním, kam patrí, tu prišiel k nim tento žandár a on poznal zbitého a s pomocou chlapov transportoval ho domov.

— Odveďte ho do kancelárie! – rozkázal Imro chlapom a otvoril dvere.

Chlapi odviedli morálne i telesne zbitého do izby. Tam ho položili

nie veľmi šetrne na pohovku.

Lukáč pristúpil k nemu a obzrel ho.

— Nič vážnejšie, toto ešte znesie! Pohár vína vykoná dobré služby!

— Hneď, – povedal Imrich a pozrel na hodinky. – Tri štvrté na deväť, ešte je dosť času.

Potom vyplatil chlapov, a keď sa všetci vypratali, išiel do izby po víno. Tam čakali zvedavé dámy.

— Ale, čože je? Čo sa stalo? – opytovala sa pani Vilinská.

— Nie mnoho, vlastne, čo nemohlo vystať, – doložil Imrich a vzal fľašku s vínom a pohár do ruky. Potom ešte povedal macochu vážne:

— Ak ti ľúbo, môžeš prísť so mnou, mama, nemôžem ti to usporiť. Ty, Violka, ostaň s Emkou a počkajte ma tu!

Pani Vilinská sa zhrozila pri pohľade na stav svojho brata.

— Ale ako sa to stalo?

— Čo hľadal, našiel; nabili ho! – vetil Lukáč a pokrčil ramenami.

— Ale kto?

— Kto myslel mať na to príčinu! – odvetil lekár, vzal Imrovi pohár s vínom a vlieval ho Lepárymu. Potom Imrich volal Lukáča nabok.

— Môže v tomto stave odísť? – opýtal sa ho.

— Chcete sa ho striasť?

— Za každú cenu! Nesmie tu viac ostať ani hodinu.

— Tak môže, naložíme ho ako zásielku do Pešti, ako „Eilgut“ po železnici.

Imrich opustil izbu. Šiel vyhľadať Mateja, ktorému naložil priať. Aby to chytřejšie šlo, dal mu do hrsti zlatník. Nič neľutoval, čo mohlo urýchliť ujcov odchod.

Lukáč sa pripojil k pani Vilinskej, ktorá umývala tvár a ruky bratove, aby ho koľko-toľko zasa prispôsobila ľudskej podobe.

— Ráďte mu, milostivá, vybrať šaty, preoblečíme ho na cestu.

— Ako, teraz a v tomto stave?

— Pán Lepáry si iste nebude žiadať ostať v tom meste, kde sa mu niečo také prihodilo.

Pani Vilinská porozumela a stisla pery. I vzala sviecu, odišla do izby a priniesla, čo bolo potrebné. Medzitým užitie víno a lekárovo rázne konanie Lepáryho vzkriesilo a postavilo na nohy.

— Sprepadené hniezdo! Oh, doktor, a tá polícia! – stonal Lepáry.

— Nič lepšia ako v Pešti, – doložil Lukáč a našahoval z neho a na neho šaty.

Sotva Lepáryho obliekli, už rachotil koč po dlažbe na dvore.

— Už je čas na odchod! – ponáhľal sa doktor a položil na Lepáryho lysú hlavu, z ktorej stratná parochňa ktovie, v ktorom kúte uličného bahna za ním nariekala, klobúk, ktorý bez parochne zliezol až na šiju veľkomešťana.

— Oh, oh!... Ach, to je hrozné, moja tvár!

— Je, pravdaže, nadlho poznačená, lež skoro, – podával mu lekár šatku a palicu do ruky.

Imrich podal lekárovi tobolku s peniazmi a prosil:

— Ráďte ho vyprevadiť, prosím, až kým sa nepohne vlak, vykonajte mi túto službu priateľstva!

— Vďačne, pán Vilinský. Ručím vám, že sa viac nevráti! – pritom vzal Lepáryho za rameno a viedol ho von, posadil ho do koča, sám si tiež sadol k nemu a kývol Imrovi. Matej so širokým úsmevom tlstej tváre obzrel sa na „švagra“ a šibol do koní.

Imrich ešte volal:

— Pán doktor, budem vás čakať tu v kancelárii!

— Dobre! – odvetil už z ulice Lukáč.

— Jeden zloduch už odišiel z nášho domu, druhý pôjde zajtra a tretieho musíme trpieť ako potrebné zlo, – hovoril Imrich sám

Pokračovanie nastr. 8.

Dokončenie zo str. 7.

sebe, keď sa vrátil do kancelárie, skade pani Vilinská už bola odišla. – No toto zlo je vlastne nula v dome, je celkom bez moci, nebude nám prekážať v našom šťastí.

Zatvoril dvere na kancelárii a vrátil sa do izby.

Viola s ospanlivou Emkou chystali sa už na odchod. Imrich ich odprevadil až k dverám komôrky a oznámil Virole radostnú zvesť o Lepáryho odchode. Violy sa nepríjemne dotklo už i počutie jeho mena i odvrátila sa, na čo jej Imrich vďačne slúbil, že nikdy viac nespomenie meno tohto biedneho človeka.

Vrátiac sa dolu, Imrich oslovil svoju macochu:

— Aby som nezabudol, mama. Viola hľadaný prsteň nemá, ten, ktorý nosí, patrí jej a je od našej tetky Eleonóry. A tak, mama, musíš dobre hľadať, a rozpamätaj sa, kedy a kde si ho mala posledný raz.

Vilinská kývla hlavou mlčky a predsavzala si, že skutočne ešte raz dobre pohľadá stratený skvost.

Koniec

Stará Podhradská nepočkala na Violu, ale vyhľadala ju sama. Bolo vidieť, že tejto hrdej, no vekom už sklúčenej panej ťažko padne urobiť prvý krok, a to do domu, z ktorého odišla v hneve, a k človekovi, ktorého pokladala za jedinú príčinu synovho nešťastia. Ale predsa prišla. Túha po dieťati syna, ktorý kedysi naplňoval jej srdce rozkošou a krásnymi nádejami, a láska k dieťaťu nedali meškať jej, ktorá je už blízko hrobu.

Keď videla pred sebou Violu v jej pokore a kráse, s jej spanilosťou a nádherou, tu slziac privinula zaznané dieťa k svojmu srdcu a hlas prírody, dosiaľ utlmený, začal sa mocne ozývať v prsiach starej, už skoro osemdesiatročnej ženy. I Viola, premožená radosťou nad stretnutím jedinej príbuznej, bozkávala ruky starej

dáme a vďačne ju nazvala „svojou milou starou mamou“.

Starý i mladý Vilinský žiarlivo pozerali, keď pani Podhradská ich Violu znovu a znovu privinula k sebe a bozkávala devu, ktorú si nikdy nepredstavovala takú krásnu.

— Dieťa moje, milé dieťa môjho nešťastného syna, či môžeš odpustiť starej matke, že ťa dosiaľ zanedbala? Túžila som za tebou, milé moje srdce, no, uznaj, ťažko mi bolo urobiť prvý krok.

— Však je už všetko dobre, stará mama, – tešila Viola. Jej dobré a vďačné srdce rado sa otvorilo tým, ktorí opravdivo sa uchádzali o jej lásku. Pritiahla si malú stoličku k pohovke a sadla si k nohám starej matky, ktorá nechala toľké roky ujsť, kým poznala svoju vnučku.

Pani Podhradskú veľmi dojal Vilinského stav. Poznala ho ako mladého, silného, zdravého mužského, ona vtedy už bola staršia dáma, a teraz, on sklúčený chorobou a ona ešte svieža, zdravá.

— Darmo je, Vilinský, rozdielne sú nám dané dary a všetko musíme prijať v pokore a bázni. Hľa, ja som pochovala dcéru, jej syn, môj vnuk, nadaný šuhaj, hynie, a ja som ešte tu! – Starká sa rozčítala, na čo zasa Vilinský sa namáhal tešiť ju svojím:

— Ale, ale, haha!

Podhradská chcela Violu vziať so sebou, čomu ale zasa i starý i mladý Vilinský odporovali. Konečne sa musela dozvedieť i to, že sa Viola zasnúbila s Imrichom, a stará dáma nedala na sebe znať, že by bola inšie čakala. I uzniesli sa, že do svadby pôjde Viola k starej matke. Ešte aj to podotkla pani Podhradská, že jej povinnosťou je vystrojiť Violinu výbavu, no tento háklivý bod skoro všetci obišli. Len pri ustálení dňa sobáša mala zasa povstať škriepka, no stará matka musela ustúpiť presile.

— Ani o deň dlhšie, stará mama! – rozhodol Imrich s úsmevom. – Ináč prídem a unesiem si svoju mladuchu násilným a veľmi

romantickým spôsobom. – A pozrel na Violu, ktorá sa nezamiešala do škriepky, ale stála so sklopenou hlavou a blaženým úsmevom na zrumenenej tváričke.

A tak odišla Viola z domu Vilinských, no nie nahlho. Imrich ju chodil navštevovať i s Emkou, ktorá nemala väčší sviatok ako tieto návštevy. Potom zavítal deň sobáša a Imrich si doviezol krásnu svoju mladuchu domov.

I Julio sa oženil, na jar prišiel navštíviť otca a brata so svojou Irenkou a tešil sa z Imrovho šťastia.

— Teraz ťa už smiem bozkať, čo? – opýtal sa Violy a zároveň s otázkou skonfiškoval ju, čomu Imrich nemohol zabrániť.

Pani Vilinská sa prispôsobila novým pomerom. Veď jej je dobre. Má úplnú osobnú slobodu. Chodí na kávové návštevy, prijíma také u seba, má všetko, čo jej treba, a je zaopatrená. Raz sa jej zachcelo do Pešti k Hermínke, no skoro sa vrátila. Bubelák nebol veľmi potešený jej zjavom a Hermínka tiež nie, i dosť skoro jej dali na vedomie, že je u nich zbytočná. Len jedno ju ešte potešilo: nález drahocenného prsteňa. Našla ho v rukavici, ktorú hneď po návšteve divadla stiahla z chudej ruky a aj s veľkým prsteňom pohodila nabok.

Emka sa učí pilne a sľubuje sa stať podobná Virole. Len vtedy je šťastná, keď môže dosiahnuť spokojnosť milovaného brata a zbožňovanej švagrinej.

Hermínka sa vydala, no skoro poznala, že je to nie to vysnívané blaho života. Svojho muža skoro zunovala a on ju. I začali sa baviť každý podľa svojho spôsobu. Ona žila prázdny život domácej zhody a šťastia, bez vnútorných radostí. Je dámou, žije vo veľkomeste, má salón otvorený priateľom a známym každý týždeň raz, no všetko to nemôže zahnať prázdnotu duše a holotu srdca. V hluku spoločnosti často sa zamyslí pekná žena a rozpomenie na tichú Zanicu, v kruhu dvoriacich pánov pomyslí s trp-

kým vzdychom na Imricha Vilinského.

Imrich s Violou ale založili si základ pevného šťastia.

O Danielovi Viola často počula rozprávať v dome starej matky. Veď býval blízko a mohla ho i vidieť, keby bola išla so starou matkou do susednej dediny do kostola. I počula o ňom, aký je milovaný v kruhu známych, ako ľud o ňom rozpráva a uctí si ho každý ako človeka celkom oddaného svojmu stavu, šľachetného. Viole lahodilo to počuť, no ona si želala ešte vedieť a vidieť ho šťastného, veď myslela, že ani ona nesmie sa úplne oddať svojmu blahu, kým Daniel nezabudne na žiaľ, ktorý mu spôsobila.

Konečne raz k jari, keď Violin mladý bratranec už dávno posväte-

ný smrti umrel, videla Viola Daniela Milockého i jeho matku, a videla s nimi mladučké stvorenie, Danielovu verenicu. Jeho tvár bola ešte vážna, no plná dobroty, ale tvárička šumného dievčaťa plná nežnej a pokornej lásky, ktorou svietili i belasé sťa nezabudka oči mladého stvorenia. Toto nevinné dievča sa nevedelo pretvárať a keby aj nebolo bývalo známo, že je snúbenicou Milockého, musel by to každý vidieť.

— Pri boku tohto stvorenia môže byť šťastný, – riekla Viola svojmu milovanému mužovi a upozornila ho, idúc z cintorína, na mladý pár. Imrich dosvedčil kývnutím hlavy a dodal tichým hlasom:

— Možno, ale sa bojím, že na teba predsa nezabudne.

— Oj, nehovor tak, naopak, ja myslím, že sa to už stalo. Povedz, že i ty tak myslíš.

Imrich sa usmial na Violu a potom jej povedal:

— Ja tak hovorím, ako cítim. Kto raz Violu miloval, nemôže ju zabudnúť, len tak; ak mu pomáha vyššia idea, jeho viera, jeho stav.

A chopiac jej ruky silnejšie do svojej, kráčal s ňou za smútiacom zástupom k domu starej matky, ktorej jediná opora bola už teraz jej vnučka.

Nechali za sebou miesto smrti a smútku a kráčali ruka v ruke v ústrety životu, radosti a šťastiu:

Imrich Vilinský a jeho žena Viola.

Posledný diel úryvkov z románu Terézie Vansovej pripravila L. Jancíková

Autori piesní v našom evanjelickom spevníku REHOR URAM PODTATRANSKÝ

Rehor alebo aj Gregor Uram bol národný buditeľ, jeho život bol pestrý a zaujímavý, nepochybne sa o tom dozviete v tomto článku.

V spevníku máme od neho pieseň **Tichosť, tichosť vôkol mňa (ES 530)**, je to jedna z piesní ktoré sa spievajú na večerných SB. Poďme si povedať niečo o tomto veľikánovi.

Rehor (Gregor) Uram Podtatranský sa narodil 12. marec 1846 v Liptovskom Mikuláši. Bol z veľmi chudobných pomerov. Mal päť súrodencov. Otec Ján Uram bol kožušnícky majster. Keď mal osem rokov, otec zomrel. Posledné šieste dieťa sa narodilo krátko po smrti otca. Keď mal 13 rokov matka Terézia (rod. Antoškova) si vypožičala od cirkvi 40 zlatých a vypre-

vadila ho na štúdium do Banskej Štiavnice. Na Evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici študoval medzi rokmi 1859–1867. V roku 1868 študoval na lekárskej fakulte univerzity vo Viedni, ale štúdium nedokončil kvôli nedostatku peňazí. V roku 1872 na učiteľskej prípravke v Kláštore pod Znievom zložil skúšky na učiteľa. Ako učiteľ pôsobil v Liptovskom Mikuláši od roku 1867. V roku 1912, keď mal 65 alebo 66 rokov bol penzionovaný. Od roku 1920 žil v Košiciach. V roku 1873 sa oženil s Ľudmilou Scholtz, narodili sa im štyri deti. V roku 1885 sa narodil Jozef, syn Ján a dve dcéry. Anna sa narodila v roku 1889. Syn Jozef, lekár, sa podpísal pod Martinskú deklaráciu. V Košickej nemocnici Louisa Pasteura je zaznamenaná prvá najstaršia operácia, ktorá bola vykonaná v tejto nemocnici, z apríla v roku 1919. Operáciu slepého čreva s tímom vykonal MUDr. Jozef Uram. Ako redaktor pôsobil v Národných novinách,

kde písal články, recenzie, preklady, prispieval aj svojou tvorbou – poéziou, prózou. Prispieval do časopisu Dom a škola. Prispieval do detských časopisov: Včelka, Priatelia dietok, Noviny malých a Zornička. Prispieval do časopisu Dětské květy, ktorý sa neskôr premenoval na Dětský máj. Jeho tvorba okrem časopisoch vychádzala aj v kalendároch. Autorsky sa podieľal na tvorbe učebníc, šlabikárov a čítaniek. Bol prekladateľom divadelných hier z maďarčiny, ktoré preložil pre divadelných ochotníkov. Medzi rokmi 1894–1996 prispieval do Slovenských pohľadov literárnohistorickými článkami v rubrike Zemianski veršovníci slovenskí.

Od roku 1898 pôsobil ako tajomník vo vydavateľsko-kníhkupeckom účastinárskom spolku Transcius. Zomrel vo veku 78 rokov, dňa 8. septembra 1924 v Košiciach, kde žil štyri roky.

Podľa internetu spracoval Marian Beréni

MODLITEBNÉ OKIENKO

november 2022

44. týždeň (31.10.–06.11)

Modlime sa za čas, ktorý strávim denne s Nebeským Otcom
„Hľa, oko Pánovo bdie nad tými, čo sa ho boja, nad tými, čo v Jeho milosrdenstvo dúfajú, aby ich zachránil pred smrťou a v čase hladu nakrmil.“ (Žalm 33, 18–19)

Drahý Pane Ježišu, skláňam svoje kolená pred Tebou a svoj zrak upieram na nebo, dúfajúc vo večný život tak, ako si to zaslúbil svojim verným. Prosím, odpusť, že sa tak málo s Tebou rozprávam, že tak málo vnímam, že Ty si láska a si jediný, ktorý ma nikdy nesklame. V zhone a krátkosti času, ktorý sa mi zdá, že mám, často nezostane miesto na modlitbu. Odpusť. Viem, že času má z nás každý dostatok, pretože Ty si Pánom všetkého, aj nášho času a našej zaneprázdnenosti. Ak sme neustále v behu, vládne v nás nervozita, aby sme stihli to či ono. Uvedomujem si, že Ty si jediný, ktorý mi môže ušetriť čas, ktorý mi môže ukázať, že niet sa kam ponáhľať. Dnes sme tu, zajtra tam a tak nikto z nás nevie, či naše kroky vedú k nasmerovanému cieľu. To vieš iba Ty, Pán náš a Kráľ. Prosím, daruj mi viac pokory, túžby po Tebe a Tvojom slove, ktoré sú nevyhnutné pre môj život a radostné chvíle. Viem, že keď trávim čas s Tebou, sú to požehnané chvíle, ktoré ma nasmerujú na celý požehnaný a pokojný deň. Uspôsob moje myšlienky, slová i skutky k tejto skutočnosti. Vypočuj moju prosbu a buď so mnou aj vo chvíľach uponáhľanosti a prosím, zošli do môjho srdca radcu, toho Ducha Svätého, ktorý ma bude viesť a radiť mi, ako stráviť každú chvíľu môjho života.

AMEN

45. týždeň (07.11.–13.11.)

Prosme za ľudí bez domova a za odstránenie strachu zo samoty

„Preto sa navzájom potešujte a povzbudzujte jeden druhého, ako to aj robíte.“ (1. Tesalonickým 5:11)

Mnoho ľudí okolo nás zostalo bez domova. Nielen v dôsledku vojny, ale aj iných okolností, ktoré často nie sú zapríčinené týmito ľuďmi, alebo sa udiali z nevedomosti. Ty vidíš, Pane náš, ako títo ľudia trpia nielen nedostatkom jedla, ale chýba im aj teplo domova. Prosíme Ťa, Všemohúci, pohliadni na nich svojím láskavým okom, daruj im nádej, pokoj do ich srdca, nedopusť, aby zostali vo svojom trápení sami, ale pošli im svojich anjelov, použi si aj nás na túto službu, aby sme im vedeli vliat do srdca nádej, že ich život neskončí na ulici. Buď ich Pánom, zošli im Radcu a Utešiteľa, aby si nezúfali. Odstráň z ich srdca strach, nepokoj, poteš ich a uisti o láske. Vyžeň nepokoj, strach, obavy z ich srdca a pomôž im získať nádej nielen v lepší a pokojnejší život tu na zemi, ale aj u Teba v nebeskom kráľovstve. Vypočuj nás, Otče dobrý.

AMEN

46. týždeň (14.11.–20.11.)

Ďakujeme za chlieb každodenný, za Slovo života

„Ten, čo dáva rozsievачovi semeno a chlieb na jedenie, dá a rozmnoží vaše osivo a dá vzrast plodom vašej spravodlivosti.“ (2. Korinským 9:10)

Ty, Pane, ktorému bola daná vláda nad celou zemou, si ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Zaslúbil si, že ten, kto bude jesť z toho chleba, bude žiť naveky. Preto ďakujeme za chlieb, ktorý si nám zoslal a veríme v Tvoje zaslúbenie. Ďakujeme za to, že v našej krajine vládne pokoj, že každý z nás má denne krajec chleba, ktorý nás udržuje pri živote. Prosíme o chlieb života, ktorým si Ty, ktorým je Slovo. Krm nás týmto po-

krmom, ktorý je sladší ako med a lepší ako mlieko. Uspôsob naše zmysly, aby sme tento chlieb dokázali vnímať ako denný pokrm, aby sme ráno začínali modlitbou, stíšením sa pred Tvojou tvárou, aby sa to stalo našim chlebom každodenným. Daruj nám silu, aby sme dokázali zachovávať prikázania nášho Pána a mohli jesť chlieb do sýtosti po všetky veky vekov.

AMEN

47. týždeň (21.11.–27.11.)

Chváľme a velebme Pána Ježiša

„Pane, Bohom si mi, zvelebujem Ťa, chválim Tvoje meno, veď si zázračne uskutočnil dávanie ustanovenia s pevnou vernosťou!“ (Izaiáš 25:1)

Chválim a velebím Tvoje presväté meno, Pane môj, lebo Ty si moja pomoc a môj ochranca. Moje pery Ťa budú oslavovať, po celý svoj život Ťa chcem velebíť a v Tvojom mene dvíhať svoje ruky k modlitbe. Celým srdcom dúfam v Teba, spásu mojej tváre a môjho Boha. Uzdrav ma, Pane, a budem zdravý, zachráň ma a budem zachránený. Ty si Bohom mojich otcov, dal si mi múdrosť a silu, ukázal si mi lásku, ktorej si prameňom. Buď Ti chvála naveky!

AMEN

48. týždeň (28.11.–04.12.)

Modlime sa za odvrátenie Božieho hnevu

„Potom som počul mohutný hlas z chrámu, ktorý hovoril siedmim anjelom: – Chodte a vylejte na zem sedem čiaš Božieho hnevu.“ (Zjavenie Jána 16:1)

Naša nerozumnosť, pýcha, nenávisť presiahla nebesá. Zmiluj sa nad nami, Bože, Otče náš! Odpusť, že vedíme voči sebe vojny z rozmaru, pomstychtivosti, nelásky. Všetko zlo, ktoré je okolo nás, plynie z našich zlých srdc

Pokračovanie na str. 11.

Stretnutia v zbere

Utorok:

Sestry vo viere o 10.00 hod.

Stretnutie mužov o 18.30 hod.

2. a 4. utorok v mesiaci

Streda:

Biblická hodina pre dospelých o 18.00 hod. – online, záujemci o stretnutia informujte sa u brata farára

Modlitebná skupinka mladých žien o 17.00 hod. každý druhý týždeň

Piatok:

Konfirmačná príprava:

1. ročník 14.30 hod

Konfirmačná príprava:

2. ročník 15.30 hod

Mládež: 16.30 hod

Nedeľa:

Detská besiedka o 10.00 hod.

Náboženské vysielanie RTVS

UTOROK – 1. november

:2 Medzinárodný ekumenický koncert 23.25–00.40

NEDELA – 06. november

:2 Slovo Michala Findru 19.50–19.55

NEDELA – 13. november

:2 Prenos Služieb Božích z Kokavy nad Rimavicou 10.00–11.30

NEDELA – 20. november

:2 Televízny posol 13.55–14.20

PONDELOK – 21. november

:2 Televízny posol (repríza) 09.35–10.00

NEDELA – 27. november

:Slovensko a :Regina Prenos Služieb Božích z Trnavy 09.05–10.00

Služby Božie

november 2022

06.11. 3. nedeľa pred koncom cirkevného roka

Téma: Znamená konca času

08.30 Služby Božie v Tlmačoch – Lipníku (centrum voľného času)

10.00 Služby Božie v Leviciach s prislúžením sviatosti Večere Pánovej

14.00 Služby Božie v domove dôchodcov Fénix

13.11. 2. nedeľa pred koncom cirkevného roka

Téma: O poslednom súde

08.30 Služby Božie v Horši

10.00 Služby Božie v Leviciach.

20.11. Nedeľa večnosti

Téma: O bdelosti a očakávaní

08.30 Služby Božie v Tlmačoch – Lipníku (centrum voľného času)

10.00 Služby Božie v Leviciach

27.1. 1. nedeľa adventná

Téma: Pán prichádza

08.30 Služby Božie v Horši

10.00 Služby Božie v Leviciach.

MODLITEBNÉ OKIENKO november 022

Dokončenie zo str. 10.

a z toho, že nedokážeme odpúšťať. Berieme pomstu do svojich rúk a potom sami vidíme a cítime, akoby všetko zlo okolo nás bolo z viny iných. Odpusť, Pane, všetky tieto zlé a nebezpečné udalosti a neprijemnosti, ktoré si sami na-

vodzujeme zo svojej pýchy. Prosíme, nech svoj život kotvíme na slovách piesne z evanjelického spevníka: Viac bázne daj, Bože, a viac svätosti, viac smútku nad hriechom, viac sĺz radosti, viac lásky, čo nežiada hneď odmenu, viac viery v Ježiša a chuť k modleniu. Viac vďačnosti daj mi a viac skromnosti, viac síl k pokore, veď veľký si len Ty, viac niest' kríž s Ježišom, v Ňom útechu mať, viac na Jeho hrudi môcť odpočívať. Viac nádeje daj, viac trpezlivosti, viac stráň sa zlého cestou k večnosti, viac vzrastať vo viere a ovocie niest', viac ísť za Tebou, Kriste, vzdávať Ti česť.

AMEN

ECAV LEVICE VÁS POZÝVA NA:

SPOLOČENSTVO BRATOV

KAŽDÉHO VEKU

VŽDY 2. A 4. UTOROK V MESIACI
O 18:00
V NAŠOM ZBOROVOM CENTRE

**BIBLICKÁ
HODINA PRE
DOSPELÝCH**

*Každú stredu
o 18:00
Online*

ZÁUJEM HLÁSTE U BRATA FARÁRA

Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo. Matúš 19:14

**DETSKÁ BESIEDKA
KAŽDÚ NEDELU O 10:00**

**SPOLOČENSTVO
SESTIER VO
VIERE**

Každý utorok o 10:00
v zborových priestoroch
ECAV Levice

Lebo kde sa dvaja alebo traja
zhromaždili v mojom mene,
tam som medzi nimi.
Matúš 18:20

KAŽDÝ PIATOK
O 16:30

**MLÁDEŽ
LEVICE**

**MLÁDEŽ
LEVICE**

V PRIESTOROCH
ECAV LEVICE

**KONFIRMAČNÁ
PRÍPRAVA**

KAŽDÝ PIATOK

14:30 prvý ročník
15:30 druhý ročník

Modlitebná skupinka mladých žien

*Modli sa najviac vtedy,
keď je najťažšie sa
modliť...*

Kedy? Každý druhú stredu o 17:00

Kde? Online prostredníctvom internetu

Pre viac info kontaktujte sestru Katarínu Riecku tel. 0948 732 268